

STUDIUL PRIVIND IMPLICAREA FAMILIEI ÎN CADRUL PARTENERIATULUI GRĂDINIȚĂ-FAMILIE

Profesor pentru învățământul preșcolar Iliescu Valentina

Grădinița cu P.N. Carligele, Vrancea

Scopul și obiectivele studiului:

- Sublinierea importanței realizării parteneriatului grădiniță-familie în educația copilului;
- Identificarea rolurilor și a responsabilităților părinților, pe de o parte, și a grădiniței, pe de altă parte, pentru buna funcționare a parteneriatului grădiniță-familie;
- Inventarierea modalităților de colaborare dintre familie și grădiniță;
- Studiarea gradului de implicare a familiei în parteneriatul grădiniță-familie;
- Studiarea relației dintre mediu de viață (urban și rural) și gradul de implicare în parteneriatul grădiniță-familie;
- Identificarea măsurilor ameliorative și a modalităților de îmbunătățire a colaborării familiei cu grădinița.

Subiecții studiului:

- Părinții a 24 copii din mediul urban
- Părinții a 24 copii din mediul rural
- Educatoarea Iliescu Valentina

Durata studiului: 4 ani (3 ani pentru mediul urban urmărind evoluția de la grupa mică la grupa mare, 1 an pentru mediul rural)

Metode utilizate în realizarea studiului:

- Studiul individual;
- Chestionar privind interesele familiei în cadrul parteneriatului grădiniță-familie;
- Observarea și înregistrarea datelor privind gradul de participare al părinților la activitățile din cadrul parteneriatului grădiniță-familie.

Importanța colaborării în cadrul parteneriatului grădiniță-familie

Activitatea educativă din grădiniță nu poate fi izolată, separată de influențele educative ce se exercită asupra copilului din partea familiei. Educația trebuie să se manifeste permanent ca o acțiune coerentă, complexă și unitară a grădiniței și a familiei. Preșcolarul ar trebui să aibă toate condițiile unui cadru optim în care să se dezvolte și această răspundere revine în mare măsură familiei care poate îndeplini această sarcină doar printr-o colaborare eficientă cu grădinița.

La intrarea în grădiniță, părinții sunt cei care dețin toate informațiile legate de copil: stare de sănătate, obiceiuri alimentare, particularități de învățare, mod de comportare, probleme de dezvoltare. Familia oferă copilului un mediu afectiv, social și cultural. Mediul familial, sub aspect afectiv, este o școală a sentimentelor deoarece copilul trăiește în familia sa o gamă variată de relații interindividuale, copiindu-le prin joc în propria conduită. Cu triplă funcție, reglatoare, socializatoare și individualizatoare, familia contribuie în mare măsură la definirea personalității și conturarea individualității fiecărui copil.

În același timp, grădinița, ca prima instituție care se conduce după principii și metode științifice, deține mijloace specifice pentru valorificarea potențialului fizic și psihic al fiecărui copil. Îmbinarea în parteneriat a informațiilor deținute de părinți cu cele ale grădiniței trebuie să fie în beneficiul copilului. Ea poate oferi părinților o imagine obiectivă a copilului, poate sprijini și orienta familia în educarea copiilor. Educatoarele trebuie să lucreze cu familiile în scopul organizării activităților zilnice, asigurării educației și întâmpinării nevoilor sale. În același timp, educatoarea nu trebuie să uite că familiile învață împreună cu copiii. Copilul este un membru nou și unic al familiei care trebuie să învețe să-l cunoască cu tot ce ține de personalitatea, temperamentul și stilul său.

Parteneriatul presupune realizarea unei alianțe pentru atingerea unor obiective comune, iar pentru funcționarea parteneriatului este nevoie de respect, încredere reciprocă, consens cu privire la scopurile acțiunii și strategiilor de atingere a acestora și de asumarea în comun a drepturilor și responsabilităților. Aceste lucruri se pot realiza doar printr-o apropiere în dublu sens, în vederea unei suficiente cunoașteri de ambele părți. Unitatea de acțiune a celor doi factori (grădiniță și familie) în vederea formării copiilor este condiționată de un mod comun de lucru și de o bună cunoaștere reciprocă, iar începutul este dat de cunoașterea familiei de către educatoare, a caracteristicilor și potențialului ei educativ. Familia este o sursă principală de informații privind relațiile interpersonale dintre membrii acesteia, așteptările privind educația copilului, stilul educațional, autoritatea părinților și metodele educative folosite, valorile promovate, climatul educațional, responsabilitățile pe care copilul le îndeplinește.

Educatoarele trebuie să asigure părinților numeroase ocazii de a se implica în programul grădiniței, comunicând în fiecare zi, povestindu-le despre cum și-a petrecut copilul lor timpul, ce activități de învățare a desfășurat, ce progres sau regres a realizat copilul sau anunțându-i ce activități sau întâlniri au planificat. Ele trebuie să ajungă să cunoască bine familiile și copiii de aceea vor folosi toate ocaziile pentru a comunica cu părinții și a schimba informații. Unele familii vor dori să se implice mai mult, altele mai puțin. Frecvența și conținutul discuțiilor cu părinții vor depinde și de dorința acestora de a comunica sau de nevoile și preferințele lor.

Roluri și responsabilități ale părinților în cadrul parteneriatului grădiniță-familie:

- să recunoască grădinița ca instituție incluzivă, care asigură drepturi egale pentru toți copiii;
- să cunoască regulamentul interior al grădiniței;
- să-și cunoască copilul și posibilitățile lui, colaborând cu grădinița și educatoarea;
- să fie dispuși la activități de voluntariat în beneficiul copiilor;
- să colaboreze și să coopereze cu o deschidere permanentă spre grădiniță, comunitate în interesul copiilor;
- să recunoască rolul grădiniței în dezvoltarea copiilor;
- să respecte personalul din grădiniță;
- să sprijine activitatea educatoarei, în scopul dezvoltării integrale a copilului;
- să fie deschis la sugestiile și sfaturile avizate ale educatoarei cu privire la educarea copilului.

Roluri și responsabilități ale grădiniței în cadrul parteneriatului grădiniță-familie:

- să ofere șanse egale copiilor la accesul serviciilor oferite de grădiniță;
- să informeze părintele cu privire la oferta educațională a grădiniței pentru creșterea și dezvoltarea copiilor;
- să motiveze părintele să se implice și să colaboreze cu grădinița;
- să prezinte ce așteaptă de la părinte: colaborare, cooperare, încredere, sprijin, ajutor reciproc, confidențialitate, respect;

- să manifeste transparență în procesul educativ;
- să ofere familiei informații privind modalitățile de educare a copiilor;
- să determine părinții să colaboreze pentru ca educația din grădiniță să aibă continuitate și consecvență și acasă;
- să evite stările conflictuale, tensionate cu părinții, pentru a nu avea efecte negative asupra copilului.

Modalități prin care se poate realiza parteneriatul dintre grădiniță și familie:

- *Întâlniri individuale periodice.* Educatoarea va analiza evoluția dezvoltării copilului, va identifica care sunt domeniile de dezvoltare care necesită o diversificare a activităților, care sunt activitățile care sunt realizate cu ușurință acasă, modul în care copilul reacționează la diverse activități propuse. Educatoarea poate evalua dacă abilitățile parentale au nevoie de suport și îi poate oferi diverse materiale pentru ași îmbogăți cunoștințele și dezvolta capacitățile parentale.
- *Părinții în sala de grupă.* Participarea părinților la activitățile copilului are un dublu câștig: pe de o parte, copilul se va simți securizat de prezența părinților, astfel încât va fi mai deschis spre explorare; pe de altă parte, se va face un transfer de abilități practice și cunoștințe de la educator spre părinte, prin exersarea amenajării spațiilor, a comunicării cu copilul, prin observarea atentă a acestuia într-un alt context decât cel de acasă.
- *Amenajarea unei camere destinată familiei* sau măcar a unui colț în care se pot afișa lucrările copiilor sau poze ale acestora din timpul activităților precum și informații utile pentru educarea copiilor acasă, pliante despre cursuri și concursuri pentru copii. Aici ei se pot întâlni cu alți părinți, analiza și aprecia munca copiilor, pot citi informațiile expuse la avizier. De obicei acest spațiu se poate amenaja pe holul grădiniței. Acest spațiu poate conține și cărți de specialitate despre dezvoltarea copiilor și despre educația parentală pe care părinții să aibă posibilitatea să le împrumute.
- *Întâlnirile de consiliere cu părinții* săptămânal sunt utile pentru a discuta despre proiectele tematice desfășurate și despre alte probleme care preocupă ambele părți. Pentru că aceste întruniri sunt destinate părinților subiectele alese trebuie să fie de interes pentru aceștia. Întrunirile vor fi benefice numai dacă se axează pe problemele care îi preocupă pe părinți care nu vor participa dacă nu le vor găsi interesante și utile. Educatoarea află care sunt interesele familiei prin întâlnirile informale sau prin intermediul chestionarelor referitoare la interesele familiei. Anumite subiecte pot fi prezentate de o manieră mai formală, așteptându-se și o replică din partea părinților. Alte aspecte cer un mai mare grad de participare, familiile putând în acest caz să-și practice abilitățile și experiența
- *Grupurile de susținere și dialog* se formează de obicei din dorința comună a câtorva familii care vor să dezbate împreună un subiect. Familiile cu un interes specific sau cu necesități deosebite se pot întruni și susține reciproc, schimbând opinii, sugestii și resurse. Mediarea educatoarei și spațiul pus la dispoziție pentru derularea acestor activități consolidează abilitățile parentale, valența participativă în viața copilului și dezvoltă un sentiment de apartenență la comunitatea grădiniței, generând implicare în viața instituției.
- *Întrunirile comisiei de consultanță*. În cadrul acestor întâlniri se va discuta despre: participarea familiei, comunicarea educatoare-părinți, implicarea comunității, organizarea de evenimente sociale, strângerea de fonduri, organizarea unor excursii.
- *Vizitele la domiciliu* trebuie să apară în plan doar după consolidarea relației de încredere dintre părinte și educator. Vizita la domiciliu este investită adesea cu un puternic rol

evaluativ, care se adresează părintelui și este destul de dificil să accepte acest lucru. Important este ca părintele să nu resimtă aceste vizite ca abuzive, ci ca modalități de colaborare partenerială, pentru a determina un răspuns cât mai adecvat nevoilor de dezvoltare ale copilului lor.

- Reușitele copiilor trebuie sărbătorite de aceea cu diferite ocazii educatoarele organizează *serbări* care constituie un prilej de cunoaștere reciprocă și de satisfacție reciprocă pentru realizările copiilor. Părinții se pot implica în desfășurarea repetițiilor, în confecționarea costumelor sau a decorului, în organizarea unor mini petreceri pentru copii la sfârșitul acestor serbări.

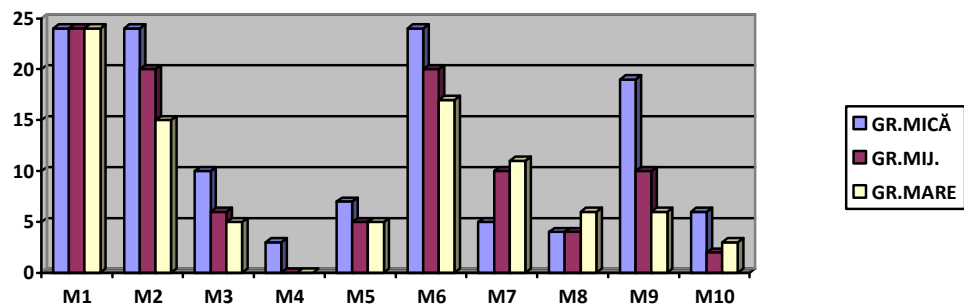
Completarea chestionarelor și centralizarea răspunsurilor

În urma completării chestionarelor („Chestionar privind interesele familiei în colaborarea cu grădinița”) de către părinții a 24 copii din mediul urban la începutul celor trei ani școlari în care copiii au frecventat grădinița și a centralizării răspunsurilor s-a constatat că modalitățile de colaborare dintre familie și grădiniță dorite de părinți au fost:

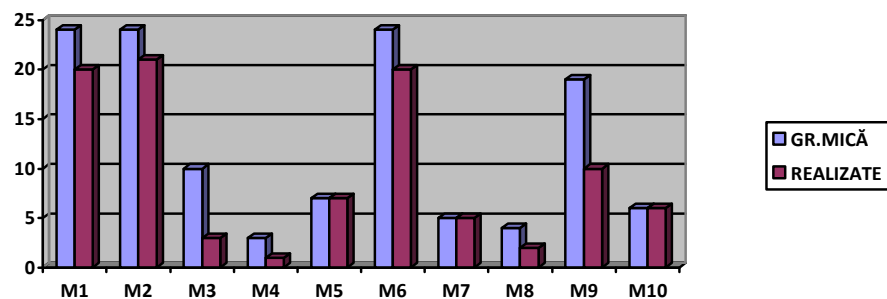
Modalități de colaborare familie-grădiniță	Gr.mică	Gr.mij.	Gr.mare	Realizate la gr.mică
M1-participare la întruniri lunare	24	24	24	20
M2-participare la activități deschise	24	20	15	21
M3-lucrul în sala de grupă împreună cu copiii	10	6	5	3
M4-construirea sau confecționarea de materiale	3	0	0	1
M5-ajutor pentru organizarea de plimbări, vizite, excursii	7	5	5	7
M6-planificarea și organizarea unor evenimente speciale(zile de naștere, serbări, sărbători)	24	20	17	20
M7-participarea la activități de consiliere	5	10	11	9
M8-participarea la grupuri de opinie și dialog	4	4	6	2
M9-donarea de jucării și cărți	19	10	6	12
M10-vizita educatoarei la domiciliul copilului	6	2	3	6

Analizând răspunsurile părinților privind disponibilitatea de a participa la activitățile de colaborare cu grădinița se observă următoarele:

- Părinții doresc să se implice în mai multe tipuri de activități;
- În primul rând de colaborare disponibilitatea de implicare este mai mare, în următorii ani observându-se o scădere a acestei disponibilități;
- Părinții doresc să se implice mai mult în activități de colaborare tradiționale, motivând lipsa timpului liber.

Pe parcursul primului an de colaborare sunt notate activitățile la care părinții participă și se compară cu cele bifate în chestionarul privind interesele familiei. Se constată că gradul de participare la activități este egal sau mai mic decât disponibilitatea reflectată în chestionar.

Același chestionar a fost completat de către părinții a 24 copii de grupa mică din mediul rural.

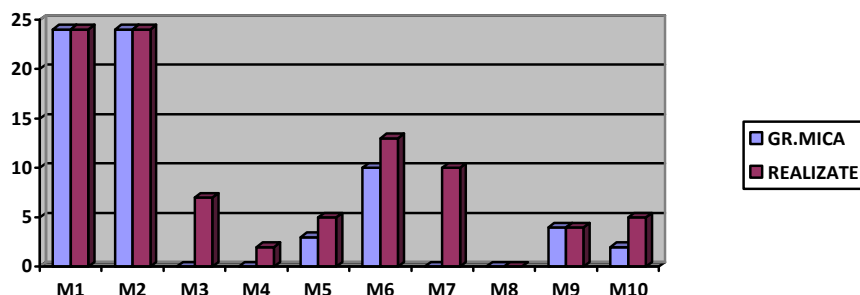
Modalități de colaborare familie-grădiniță	Gr.mică	Realizate la gr.mică
M1-participare la întruniri lunare	24	24
M2-participare la activități deschise	24	24
M3-lucrul în sala de grupă împreună cu copiii	0	7
M4-construirea sau confecționarea de materiale	0	2
M5-ajutor pentru organizarea de plimbări, vizite, excursii	3	5
M6-planificarea și organizarea unor evenimente speciale(zile de naștere, serbări, sărbători)	10	13
M7-participarea la activități de consiliere	0	10
M8-participarea la grupuri de opinie și dialog	0	0
M9-donarea de jucării și cărți	4	4
M10-vizita educatoarei la domiciliul copilului	2	5

În urma centralizării răspunsurilor s-au constatat următoarele;

- Disponibilitatea de implicare în parteneriatul familie-grădiniță este mică;
- Părinții doresc implicarea doar în anumite tipuri de activități(1-2 activități)

După desfășurarea activităților de colaborare și notarea gradului de participare s-au constatat următoarele:

- Gradul de participare la activități este egal sau mai mare decât disponibilitatea reflectată în chestionar;
- La sugestiile educatoarei părinții au fost receptivi și au participat și la activități nemarcate în chestionarul inițial.

Modalități de îmbunătățire a colaborării familiei cu grădinița:

- Explicarea părinților a importanței colaborării grădiniță-familie în beneficiul copiilor;
- Folosirea activităților la care părinții manifestă disponibilitate;
- Explicarea modului de desfășurare și a beneficiilor aduse și de alte tipuri de activități;
- Planificarea activităților cu părinții în funcție de timpul acestora;
- Reducerea ca durată a întâlnirilor cu părinții prin concentrarea materialelor prezentate, xeroxarea lor sau punerea pe suporturi-CD și folosirea eficientă a timpului pentru dialog și împărtășirea de idei.

Bibliografie:

- Dumitrana, Magdalena, 2000 „Copilul, familia și grădinița”, Editura Compania, București
- Mateiaș, Alexandra, 2003 „Copiii preșcolari, educatoarele și părinții. Ghid de parteneriat și consiliere.” E.D.P. București
- Voiculescu, Elisabeta, 2001 „Pedagogie preșcolară”, Editura Aramis, București
- Popescu, Eugenia(coord), 1995 „Pedagogie preșcolară. Didactica”, E.D.P., București